

İSLAM ÖNCESİ TÜRKLERDE TIP VE ECZACILIK UYGULAMALARI

ŞAMANİZM NEDİR?

- ŞAMAN=KAM
- BAKSI
- ATASAGUN
- OTCU=EMCİ

ŞAMANIN HASTALIK TEDAVİSİ ve GİYSİSİ

ANADOLU SELÇUKLULAR DÖNEMİNDEKİ TIP ve ECZACILIK UYGULAMALARI

Selçuklular Anadolu'da büyük bir uygarlık oluşturdukları gibi hemen hemen her bir büyük şehirde bir sağlık tesisi kurmuşlardır.

Anadolu Selçukluları devrinde yaptırılan tıp medreseleri, hastaneler (darüşşifa) ve Selçuklu ordularında kullanılan seyyar hastane sistemi, devri için büyük yenilikler olup, Avrupa tıbbını da etkilemiştir.

Selçuklular, Anadolu'da hüküm sürdüğü süre içerisinde başta hastane olmak üzere çok sayıda kervansaray, ılıca, hamam, çeşme vb. sağlık kurumlarını oluşturmuş, şehirlerin düzen ve temizliği konusunda titizlik göstermişlerdir. Bunun temel nedeni Türk toplumlarının insan sağlığına büyük önem vermiş olmalarına dayanmaktadır.

Anadolu Selçukluları Dönemi'nde yapılan ılıca ve kaplıcaların sayısının 200'ü aştığı belirtilmektedir. Bugün bu hamam ve kaplıcaların bazıları tamamen yıkılıp, kullanılamaz olmasına karşın bazıları hala ayakta olup çeşitli yıllarda restore edilmiştir. Anadolu Selçukluları Dönemi'nde yapılan bazı kaplıca ve ılıcalar şunlardır:

- Ilgın Kaplıcası (Konya, 1236)
- Karakurt Ilicası (Kırşehir, 1145)
- Büyük Hamam (Havza, 1256)
- Yoncalı Ilicası (Kütahya, 1233)

Anadolu Selçukluları Döneminde Açılan Sağlık Tesisleri

- Darül-şifa
- Darül-afiye
- Bimaristan
- Maristan
- Darülsıhha

Anadolu Selçukluları'nda Darül-Şifalar

- Eminateddin darül-şifası (MARDİN)
- Gevher Nesibe darül-şifası ve tıp medresesi (KAYSERİ)(1206)
- Turan melik darül-şifası (DİVRİĞİ)
- İzzettin keykavus darül-şifası (SİVAS)
- Cemalettin Ferruh darül-şifası (ÇANKIRI)
- Pervaneoğlu ali darül-şifası (KASTAMONU)
- Gökmedrese darül-şifası (TOKAT)
- Amber bin Abdullah darül-şifası (AMASYA)

Anadolu Selçukluları Döneminde Tıp ve Eczacılık Eğitimi

Darüşşifa'da Tedavi Metotları

Anadolu Selçukluları Dönemi Hekim ve Eczacılar

Anadolu Selçukluları Döneminde Kullanılan İlaçlar ve Droglar

Anadolu Selçuklular devrinde kullanılan drogların çoğunun bitkisel kaynaklı olduğu görülmektedir. Bu droglar şunlardır;

Adaçayı, Anason, Alıç, Bal, Böğürtlen, Burçak, Cıva, Çamsakızı, Çay, Çörekotu, Ebegümeçi, Fesleğen, Gül, Hardal, Haşhaş, Isırgan, Kantaron, Keten tohumu, Karadut, Kimyon, Maydanoz, Mazı, Nane, Nar, Pamuk, Papatya, Sarımsak, Sarısabır, Sedef, Susam, Sumak, Şap, Üzüm, Yonca, Zencefil, Zeytin... v.b.

Anadolu Selçukluları döneminde ilaç hazırlamakta genelde 8 yüzlü, aslan başı ya da halka biçiminde kulp taşıyan tunç havanlar kullanılmıştır. Osmanlı Devleti'nin son dönemlerinde bu havanların pek çoğu sırf tunç metali elde etmek amacıyla eritilmiştir. Selçukluların eczacılıkta ağırlık ölçüsü olarak dirhemleri ve distilasyon metodu ile preperat hazırlama tekniğinin bilindiği dönemde imbikleri kullandığı kaydedilmiştir.